

Ilona Ikola

KÄYTTÖOMAISUUSKIRJANPIDON OPAS TALOUSHALLINNON ASiantuntijalle

Opinnäytetyö

Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto

Liiketalouden koulutus

2025

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Tradenomi (AMK)
Tekijä	Ilona Ikola
Työn nimi	Käyttöomaisuuskirjanpidon opas taloushallinnon asiantuntijalle
Toimeksiantaja	Tilitoimisto
Vuosi	2025
Sivut	31 sivua, liitteitä 9 sivua
Työn ohjaaja	Kristiina Kinnunen

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö on toteutettu toimeksiantona tilitoimistolle. Toimeksiantajan tilitoimisto on suomalainen yritys, joka tarjoaa kattavasti taloushallinnon palveluita niin kirjanpidon kuin palkanlaskennan osalta. Tilitoimistopalveluiden lisäksi toimeksiantaja tarjoaa erilaisia asiantuntijapalveluita. Näitä ovat esimerkiksi konsultointi ja veroneuvonta, lakipalvelut sekä HR-asiantuntijapalvelut.

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää keskeisimmät asiat käyttöomaisuuskirjanpidosta. Lisäksi tutkimuksen tavoitteena oli laatia toimeksiantajalle opas käyttöomaisuuskirjanpidosta, joka vastaisi organisaation omia tarpeita. Opinnäytetyö on toteutettu laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Tutkimuksessa on haastateltu toimeksiantajan organisaatiossa työskentelevää asiantuntijaa. Tutkimuksessa selvitettiin, millaisia asioita ja aiheita hyvä käyttöomaisuuskirjanpidon opas sisältää.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsiteltiin irtaimen käyttöomaisuuden poistokäsitteitä kirjanpidon ja verotuksen kannalta. Teoriaosuus käsittää lisäksi käyttöomaisuuskirjanpidon poistojen tuomat mahdollisuudet ja haasteet yrityksille. Suoritetun tutkimuksen yksi tärkeimmistä havainnoista oli, että toimeksiantajaorganisaatiossa pyritään aktiivisesti kehittämään taloushallinnon asiantuntijoiden käyttöomaisuuskirjanpidon osaamista.

Useilla toimialoilla käyttöomaisuus on merkittävä tase-erä. Käyttöomaisuudesta tehtävät poistot voivat muodostaa yritykselle olennaisen kuluerän. Taloushallinnon asiantuntijan on hyvä osata huomata oikea tilanne, jolloin käyttöomaisuuskirjanpidosta voisi olla asiakasyritykselle hyötyä. Tämä tilanne vaatii taloushallinnon asiantuntijan osaamista ja ymmärrystä hyödykekohtaisesta kirjanpidosta. Opinnäytetyön lopputuloksena toimeksiantajalle on laadittu selvitys käyttöomaisuuskirjanpidosta oppaan muodossa. Opasta voidaan käyttää taloushallinnon asiantuntijoiden kouluttamisessa.

Asiasanat: käyttöomaisuus, poisto, taloushallinto

Degree title	Bachelor of Business Administration
Author	Ilona Ikola
Thesis title	A guide to fixed asset accounting for financial management experts
Commissioned by	Accounting firm
Time	2025
Pages	31 pages, 9 pages of appendices
Supervisor	Kristiina Kinnunen

ABSTRACT

This thesis was conducted as a commissioned project for an accounting company. The company is a Finnish firm that offers financial management services, including accounting and payroll services. In addition to these core services, the company provides expert services such as consulting, tax advisory, legal support and HR consultancy.

This study aimed to identify the most essential aspects of fixed asset accounting. In addition, a guide was developed for the commissioning company as part of the study. The guide was prepared to meet the specific needs of the company. The thesis was conducted as a qualitative study. As part of the study, an expert employed by the commissioning company was interviewed. The study aimed to identify key topics that a thorough guide should cover.

The theoretical framework of this thesis examines the concepts related to the depreciation of tangible fixed assets. The concepts were analyzed from both accounting and taxation perspectives. In addition, it discusses the opportunities and challenges that depreciation in fixed asset accounting may present for companies. A significant finding of the study was that the commissioning company is actively committed to developing the competencies of its financial management professionals in fixed asset accounting.

In many industries, fixed assets constitute a significant item on the balance sheet. Depreciation of these assets can form a substantial expense for a company. It is essential for financial management professionals to recognize situations in which fixed asset accounting could be beneficial for the company. Such situations require both expertise and a comprehensive understanding of asset-specific accounting.

As the final outcome of this thesis, a report on fixed asset accounting was prepared for the commissioning company in the form of a guide. This guide can serve as a tool for the training and development of financial management professionals.

Keywords: fixed assets, depreciation, financial management

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	IRTAIMEN KÄYTTÖOMAISUUDEN POISTOT KIRJANPIDOSSA JA VEROTUKSESSA	7
2.1	Suunnitelman mukaiset poistot	7
2.2	Poistosuunnitelman muuttaminen	8
2.3	Poistotapa ja -aika	9
2.4	Poistoero	11
2.5	Hyllypoisto	12
2.6	Poistot tilinpäätöstiedoissa	13
2.7	Elinkeinoverolain mukaiset poistot	14
2.8	Verohuojennuspoistot 2020–2025	15
2.9	Kirjanpitolain ja elinkeinoverolain poistosäännöksiä eroavaisuudet	16
3	KÄYTTÖOMAISUUSKIRJANPIDON MAHDOLLISUUDET JA HAASTEET POISTOJEN JA VEROTUKSEN NÄKÖKULMASTA	17
3.1	Mahdollisuudet	17
3.2	Haasteet	18
4	TOIMEKSIANTAJA	20
4.1	Toimeksiantaja	20
4.2	Toiminnan vertailua käsiteperustassa esitettyyn teorian tietoon ja -malleihin	21
5	TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUSAINEISTO	22
5.1	Tutkimusmenetelmät	22
5.2	Aineiston hankinta ja analyysi	23
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET	24
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	26
7.1	Tuloksien johtopäätökset	26
7.2	Luotettavuuden arviointi	27
8	LOPUKSI	28

LÄHTEET.....	30

LIITTEET

Liite 1. Haastattelukysymykset

Liite 2. Käyttöomaisuuskirjanpidon opas

1 JOHDANTO

Käyttöomaisuuskirjanpidon ymmärrys ja osaaminen on yksi aihealue, johon toimeksiantajayritys tahtoo jatkossa panostaa henkilökunnan sisäisessä koulutuksessa. Toimeksiantajayrityksen Palvelukäsikirjan mukaan peruspalvelun lähtökohta on se, että asiakasyrityksien poistot tehdään kirjanpidossa ja verotuksessa verotuksen salliman maksimipoiston määrän mukaan. Käyttöomaisuudella tarkoitetaan erilaisia hyödyke-eriä, kuten esimerkiksi yrityksen koneita, laitteita ja muuta kalustoa sekä lisäksi rakennuksia. Käyttöomaisuuskirjanpito tarkoittaa puolestaan sitä, että yrityksen hyödykkeitä seurataan kirjanpidossa hyödykekohtaisesti. Monilla liiketoiminnan aloilla käyttöomaisuus on usein merkittävän suuruinen tase-erä ja näin ollen käyttöomaisuudesta tehtävä poisto saattaa olla yritykselle olennainen kuluerä.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on laatia toimeksiantajayrityksen taloushallinnon asiantuntijoille selvitys käyttöomaisuuskirjanpidosta. Opinnäytetyön lopputuotoksena on opas taloushallinnon asiantuntijalle irtaimen käyttöomaisuuden poistoista sekä käyttöomaisuuskirjanpidosta pohjautuen opinnäytetyön teoriaosuuteen. Toimeksiantaja on tilitoimisto, jota ei mainita tekstissä nimeltä. Hyödykekohtaisen kirjanpidon käyttöönotto ja sen seuraaminen voi tuoda toimeksiantajayrityksen asiakkaille enemmän mahdollisuuksia verosuunnittelulle. Opinnäytetyössä välillinen tavoite on lisätä taloushallinnon asiantuntijoiden osaamista ja ymmärrystä käyttöomaisuuskirjanpidosta. Näin ollen käyttöomaisuuskirjanpidon mahdollisuutta osataan tarjota asiakasyrityksille oikeissa tilanteissa ja sen oikeaoppinen laatiminen saattaa tuoda yritykselle verohyötyä. Käyttöomaisuuskirjanpidon tarpeen tunnistamisen ja tarjoamisen kautta taloushallinnon asiantuntija pystyy tuottamaan lisäarvoa toimeksiantajayrityksen asiakkaille.

Osana opinnäytetyötä suoritettiin asiantuntijahaastattelu. Haastateltava on työskennellyt toimeksiantajayrityksessä pidemmän aikaa käyttöomaisuuskirjanpidon parissa.

Tässä opinnäytetyössä ei käsitellä kirjanpitojärjestelmän käyttöä. Valmis opas ei myöskään ohjaa erillisen käyttöomaisuuskirjanpitojärjestelmän käyttämisessä. Valmiissa oppaassa rajataan myös pois poistojen määritelmä ja tavanomaiset kirjanpito-ohjeet. Valmis opas käsittää selvityksen käyttöomaisuuskirjanpidon näkökulmasta.

Opinnäytetyön aineistonkeruu on suoritettu pääosin laadullisena tutkimuksena ja teorialähtöisenä. Valmiin opinnäytetyön laadinnan ja tulosten luotettavuuden näkökulmasta opinnäytetyössä kerättiin empiiristä aineistoa haastattelulla, jossa haastateltiin toimeksiantajan yrityksessä työskentelevää asiantuntijaa. Työn tutkimuskysymys on seuraava: Millainen on hyvä käyttöomaisuuskirjanpidon opas?

Opinnäytetyön teoriaosuus on jaettu niin, että ensimmäisenä käsitellään käyttöomaisuuskirjanpidon termiä kirjanpidollisesta näkökulmasta ja toisena käyttöomaisuuskirjanpitoa käsitellään verotuksen näkökulmasta. Luvussa 3 käsitellään, millaisia mahdollisuuksia ja haasteita käyttöomaisuuskirjanpidon laatiminen voi asiakasyritykselle mahdollistaa. Toimeksiantaja esitellään luvussa 4. Opinnäytetyön luvussa 5 kerrotaan, kuinka tutkimuksen aineisto on kerätty ja analysoitu. Luvussa 6 esitetään tutkimuksen tulokset. Luvuissa 7 ja 8 esitetään lopuksi tutkimuksen luotettavuuden arviointi sekä lopulliset johtopäätökset.

2 IRTAIMEN KÄYTTÖOMAISUUDEN POISTOT KIRJANPIDOSSA JA VEROTUKSESSA

2.1 Suunnitelman mukaiset poistot

Juoksevan kirjanpidon ja tilinpäätöksen yhteydessä poistot saattavat aiheuttaa päänvaivaa, sillä kirjanpidon ja verotuksen poistot vaativat huolellista poistossäännöksiä tuntemista ja soveltamista. Hyödykkeestä tehtävän poiston tarkoitus on hankintamenon vähentäminen hyödykkeen taloudellisena pito- ja käyttöaikana, mikä tarkoittaa, että poistoilla ei määritellä hyödykkeen käypää arvoa. (Tomperi 2023, luku 2: Suunnitelman mukaiset poistot.)

Kerbsin (2020) mukaan yhtiön on tehtävä kirjanpidossaan aina suunnitelman mukainen poisto taseella olevista hyödykkeistä, mikä puolestaan tarkoittaa, että suunnitelman mukaisten poistojen tulee olla todennettavissa etukäteen laaditusta poistosuunnitelmasta. Poistosuunnitelmaa laadittaessa arvioidaan hyödykkeen taloudellista käyttöaika. Joissakin tapauksissa hyödykkeen poistoajan määrittäminen saattaa olla hankalaa. Hyödykkeen taloudellista käyttöaika määriteltäessä täytyy noudattaa kuitenkin varovaisuutta. Hyödykkeen poistosuunnitelma laaditaan usein kaavamaisella, ajan kulumiseen perustuvilla poistomenetelmillä. Poistosuunnitelmassa on pysyttävä tilikauden tuloksesta huolimatta. Poistosuunnitelmaa on kuitenkin mahdollista tarkastella ja muuttaa tarvittaessa tapauskohtaisesti, joten poistosuunnitelmaa laatiessa kannattaakin pohtia sitä, kuinka kauan hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa sekä millainen poistomenetelmä hyödykkeelle sopii. (Kerbs 2020, 25.)

Poistosuunnitelmaa laadittaessa samankaltaiset hyödykkeet jaetaan usein olennaisuuden periaatteen mukaan samoille poistoryhmille ja -suunnitelmille. Ryhmäkohtaisesti laadittua poistosuunnitelmaa käytetään etenkin, jos kyseessä on pienyritystä pienempi yhtiömuoto. Poistosuunnitelma käsittää tällöin kokonaisen ryhmän samankaltaisia hyödykkeitä, minkä mukaan hyödykeryhmiä poistosuunnitelmat määräytyvät. Kun poistosuunnitelma on laadittu ja poistomenetelmä valittu, käytetään kyseistä poistomenetelmää jatkuvasti seuraavina tilikausina. (Tomperi 2023, luku 2: Poistosuunnitelma.)

Pienyritystä suuremmalta yhtiöltä edellytetään hyödykekohtaista seuranta käyttöomaisuudesta, jolloin poistosuunnitelma täytyy laatia jokaiselta hyödykkeeltä erikseen (Leppilampi & Kisanlahti 2016, 321). Verotuksen poistoille poistosuunnitelmaa ei tarvitse tehdä, sillä verotuksen poistoille elinkeinoverolaki asettaa tarkat säännökset. Kirjanpitolautakunta puolestaan määrää poistosuunnitelman edellytykset ja määritelmät eri kokoisille yrityksille. (Ahosola & Ahosola 2020, 51.)

2.2 Poistosuunnitelman muuttaminen

Vastaan voi kuitenkin tulla tapauksia, joissa poistosuunnitelmaa joudutaan pohtimaan uusiksi esimerkiksi virheellisesti laaditun suunnitelman vuoksi.

Liian pientä poistosuunnitelmaa voidaan muuttaa suurentamalla suunnitelman mukaisia poistoja, jolloin hyödyke poistetaan lyhyemmän ajan kuluessa. Tilanteessa, jossa poistosuunnitelma on laadittu virheellisesti liian suureksi, poistosuunnitelmaa voidaan pienentää ja poistaa hyödyke pidemmän ajan kuluessa. On kuitenkin tärkeä huomioida, että hyödyke tulee poistaa kirjanpidossa vaikutusaikanaan ja suunnitelmaa voidaan muuttaa vain poistamatta olevan hankintamenon osalta. Vaikka poistosuunnitelma on pitävä ja se jatkuu seuraavillekin tilikausille, ei poistosuunnitelma kuitenkaan ole kiveen hakattu – suunnitelmaa saa ja täytyy tarvittaessa päivittää. (Leppilampi & Kaisanlahti 2016, luku 5.4.2.)

Jos poistosuunnitelma on laadittu virheellisesti liian suureksi tai liian pieneksi, aikaisempien tilikausien poistoja ei voida kuitenkaan oikaista takautuvasti. Mahdollinen poistosuunnitelman muutos koskee vain kuluva ja sitä seuraavia tilikausia. Jos kirjanpidossa on syntynyt poistoeroa, poistoeron muutos tapahtuu edellä mainituin tavoin. (KILA 2007, 19.)

Poistosuunnitelman muuttamisesta on annettava tase-eräkohtaisesti tieto tilinpäätöksen liitetiedoissa (KILA 2007, 16). Tilinpäätöksen liitetiedoissa on ilmoitettava aina tarpeelliset tiedot, jotta annetaan yrityksen tilasta oikea ja riittävä kuva. Jos poistosuunnitelmaa on tilikaudella muutettu, tulee liitetiedoissa ilmoittaa perusteet poistojen muuttamiselle. Liitetiedoista tulisi käydä myös ilmi poistomenetelmän muutos sekä poistosuunnitelman muutoksesta johtuvat mahdolliset poistot. (KILA 2007, 19.)

Poistosuunnitelman sekä suunnitelman mahdollisen muuttamisen laatii aina yhtiön hallitus. Poistosuunnitelman muuttaminen vaatii aina hallituksen kokouksen ja dokumentoidun pöytäkirjan. Lisäksi poistosuunnitelman muuttaminen tulee olla selkeästi esitetty. (Ahosola & Ahosola 2020, 51.)

2.3 Poistotapa ja -aika

Hyödykkeen poistotapa ja -aika määräytyvät sen mukaan, millainen hyödyke on kyseessä. Elinkeinoverolain mukaan hyödyke tulee kirjata taseelle pysyviin vastaaviin, jos hyödykkeen käyttöikä on 3 vuotta tai hyödykkeen hankintahinta

ylittää 1 200 euroa. (Poistot elinkeinoverotuksessa 2024.) Pysyviin vastaaviin kirjattu hyödyke on poistettava kirjanpidossa vaikutusaikanaan, joten hyödykkeen taloudellinen pitoaika tulee ottaa huomioon. Hyödykkeen taloudellinen pitoaika tarkoittaa sitä aikaa, jolloin hyödyke tuottaa tuloa yritykselle. (Tomperi 2023, luku 2: Suunnitelman mukaiset poistot.)

Hyödykkeen taloudellista pitoaikaa voi olla joskus vaikea ennalta määrittää ja arvioida. Usein voidaan käyttää apuna kokemuseräisiä tietoja vastaavista hyödykkeistä ja niiden taloudellisista pitoajoista joko yrityksen omassa toiminnassa tai verrata saman toimialan toimintaan. On kuitenkin hyvä muistaa, että noudatetaan varovaisuuden periaatetta, kun määritellään hyödykkeen taloudellista pitoaikaa. Kun hyödykkeen taloudellinen pitoaika päättyy, hyödykkeen hankintameno on oltava poistettu kirjanpidossa mahdollista jäännösarvoa lukuun ottamatta. (KILA 2007, 15.)

Yleisimmät ajan kulumisen perusteella olevat poistomenetelmät ovat tasapoisto ja menojäännöspoisto. Tasapoistoa käytettäessä hyödykkeen hankintameno vähennetään sen taloudellisen pitoajan mukaan, eli vuotuiset poistot ovat aina yhtä suuret. Tasapoistotapa sopii erityisesti silloin, kun hyödykkeen käyttöikä on suhteellisen tarkasti tiedossa sekä vuosittainen kuluminen on tasaista. Menojäännöspoistotavassa hyödykkeen arvo alenee nopeasti alkuvuosina. Menojäännöspoistotavassa kirjanpitovelvollisen tulisi käyttää elinkeinoverolain määrittämiä enimmäispoistoprosentteja. (Tomperi 2023, luku 2: Poistosuunnitelma.)

Elinkeinoverolaki määrää tasapoistomenetelmässä enimmäispoistoajat, jotka tulee ottaa huomioon tasapoistoilla poistettavissa hyödykkeissä ja poistoajassa (Poistot elinkeinoverotuksessa 2024). Menojäännöspoistomenetelmässä prosenttimääräiset poistot tehdään hyödykkeen poistamattomasta hankintamenosta taseella. Hankintameno pienenee poistojen vuoksi joka tilikausi. (KILA 2007, 8.) Kirjanpidossa tehtävistä poistosta määrää kirjanpitolaki, kun taas puolestaan verotuksessa tehtävistä poistoista määrää elinkeinoverolaki (Ahosola & Ahosola 2020, 50).

Poiston enimmäismäärään vaikuttaa se, millainen käyttöomaisuuden hyödyke on kyseessä. Koneiden, kaluston ja muun irtaimen käyttöomaisuuden poiston enimmäismäärä on 25 %. Rakennuksien poiston enimmäismäärään vaikuttaa se, mikä on rakennuksen pääasiallinen käyttötarkoitus. Rakennuksien enimmäispistot ovat 4 % ja 20 % välillä. (Ojala 2006.)

2.4 Poistoero

Tilanteessa, jossa kirjanpitovelvollinen tekee kirjanpidossa sekä verotuksessaan suunnitelmapoistojen mukaiset poistot, poistoeroa ei synny (KILA 2007, 13). Vaikka kirjanpidossa on tehtävä aina suunnitelman mukaiset poistot, voi joissakin tapauksissa kirjanpidossa kuitenkin taas syntyä poistoeroa. Tällaisessa tapauksessa kirjanpitovelvollinen on esimerkiksi tehnyt puolestaan verotuksessaan suunnitelman mukaisia poistoja pienemmät poistot. On esimerkiksi mahdollista, että kirjanpitovelvollisella on aikaisemmilta vuosilta vahvistettuja, käyttämättömiä tappioita, jotka halutaan hyödyntää ennen niiden voimassaolon loppumista. Tällöin kirjanpitovelvollinen ei halua hyödyntää verotuksessaan elinkeinoverolain sallimia maksimipoistoja. Näin ollen kirjanpidon poistot ja verotuksen poistot eroavat toisistaan. Tilanteessa, jossa kirjanpidon poisto on erisuuruinen kuin verotuksen poisto, näiden erotusta kutsutaan hyllypoistoksi. Hyllypoistoja on seurattava erikseen kirjanpidon ulkopuolella. Hyllypoistot on mahdollista vähentää kirjanpitovelvollisen verotuksessa myöhemmin. (Tomperi 2023, luku 2: Suunnitelman ylittävät poistot.) Poistoeron määrä taseella kertoo aina sen, kuinka paljon verotuksessa on tehty enemmän poistoa kuin kirjanpidossa (Ahosola & Ahosola 2020, 107).

Jotta kirjanpitovelvollisen tekemät poistot hyväksytään verotuksessa, täytyy elinkeinoverolain mukaisten poistojen olla tehtynä samansuuruisina yhtiön kirjanpidossa. Tämä tarkoittaa, että poistot ovat vähennetty samansuuruisina tuloslaskelmassa. Syntynyt poistoero on esitettävä tuloslaskelmassa, jolloin poistoero voidaan hyväksyä vähennyskelpoiseksi kulueräksi yrityksen verotuksessa. Poistoero on käytännössä aina väliaikainen, ja se purkautuu kirjanpitovelvollisen tulevana tilikausina. (Leppilampi & Kisanlahti 2016, luku 1.4.11.)

2.5 Hyllypoisto

Kirjanpidossa hyllypoistoa syntyy esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, kun veroilmoituksella ilmoitetaan eri määrä poistoja kuin, mitä kirjanpidossa on poistoja kokonaisuudessaan kirjattu. Tällaisessa tilanteessa verottaja jättää liika-poiston niin sanotusti hyllylle, josta termi *hyllypoisto* on saanut nimensä. Hyllypoistoja voidaan käyttää verotuksessa myöhempinä vuosina, eikä hyllypoistolle ole vanhentumisrajaa vähentämisen osalta. (Hyllypoistot kirjanpidossa 2020.)

Jossakin tilanteessa hyllypoisto muodostuu verosuunnittelun vuoksi: yhtiöllä voi olla vanhenemassa käyttämättömiä tappioita, jolloin poistoilla ei haluta kerjyttää lisää tappiota ja jättää tappioita käyttämättä. Näin ollen yritys voi hyllyttää poistot ja näin saada verotettavaa tulosta suuremmaksi. Hyllypoistojen muodostumisen taustalla voi olla myös yksinkertainen syy: taseella ei ole kerjyntyttä poistoeroa ja kirjanpitovelvollinen päättää tehdä verotuspoistoina suunnitelman mukaisia poistoja pienemmät poistot. Toisin sanoen kirjanpidon suunnitelmapoistot ovat suuremmat kuin elinkeinoverolain sallimat poistomäärät. Hyllypoistoja ei kirjata kirjanpitoon, mutta hyllypoistoja on seurattava verotuksen lomakkeella 12. (Leppilampi & Kaisanlahti 2018, 472.)

Taulukko 1. Hyllypoisto (Ahosola & Ahosola 2020, 19)

	Kirjanpito	Verotus	Poistoero/v	Poistoero yht.
Hankinta 1/2019	100 000,00	100 000,00		
Poistot 2019	25 000,00	25 000,00	–	–
Saldo 2020	75 000,00	75 000,00		
Poistot 2020	25 000,00	18 750,00	–6 250,00	–6 250,00
Saldo 2021	50 000,00	56 250,00		
Poistot 2021	25 000,00	14 062,50	–10 937,50	–17 187,50
Saldo 2022	25 000,00	42 187,50		
Poistot 2022	25 000,00	10 546,88	–14 453,13	–31 640,63
Saldo 2023	–	31 640,63		
Poistot 2023	–	7 910,16	7 910,16	–23 730,47

Taulukosta 1 nähdään, että yritys hankkii 2019 tilikauden alussa 100 000 euron hyödykkeen. Hyödykkeen suunnitelman mukainen poisto on 4 vuoden tasapoisto, eli 25 000 euroa/vuosi. Verotuksessa tehdään puolestaan elinkeinoverolain maksimipoisto, eli 25 % menojäännöspoisto.

Taulukosta 1 voidaan myös todeta, että ensimmäisenä tilikautena kirjanpidon ja verotuksen poistot ovat yhtä suuret, joten poistoeroa ei synny. Tilikausina 2020–2022 kirjanpidon poistot ovat suuremmat kuin verotuksen poistot. Tästä on syntynyt poistoeroa yhteensä 31 640,63 euroa. Tilikauden 2023 jälkeen hyödyke on poistettu kirjanpidossa kokonaan, mutta verotuksessa hyödynnetään vielä kertynyttä poistoeroa.

2.6 Poistot tilinpäätöstiedoissa

Hyödykkeistä tehtävät poistot tulee ottaa huomioon tilinpäätöstä ja liitetietoja laadittaessa. Tilinpäätöksen täytyy antaa aina riittävän selkeä kuva yrityksen taloudellisesta asemasta. Kaikkea ei pystytä päättelemään yrityksen taseelta, joten usein tilinpäätöksen liitetietoihin täytyy lisätä tuloslaskelmaa ja tasetta täydentävää tietoa. Jos yritys tekee tilikaudella suunnitelman mukaiset poistot, yrityksen ei tarvitse lisätä poistoista erillistä mainintaa liitetietoihin. Liitetiedoissa maininta tilinpäätöksen laatimisesta pien- ja mikroyritysten asetuksien mukaisesti riittää. (Lindblad 2021, 127.) Jos kuitenkin suunnitelman mukaisista, verotuksessa vähennyskelpoisista enimmäispoistoista on tilikaudella päätetty poiketa, on yrityksen annettava näistä erikseen liitetieto (KILA 2007, 14).

Kirjanpitolaki edellyttää myös tilinpäätöksen tueksi kirjanpitovelvollista laatimaan tase-erittelyt. Suositeltu esittämistapa sisältää tase-erittelyssä näkyvän aineettoman ja aineellisen hyödykkeen alkuperäisen hankintamenon, lisäyksien ja vähennyksien sekä tilikauden poiston määrän. Vaikka tase-erittelyiden laatiminen painottuu tilinpäätösvaiheeseen, on suotavaa huomioida ja pitää tase-erittelyt selkeinä ja helposti luettavina läpi tilikauden. (KILA 2007, 16.)

Koska käyttöomaisuuskirjanpidon laatiminen on pakollista suuryrityksissä, on näiden yritysten esitettävä tilinpäätöksen liitetiedoissa lisäksi tase-eräkohtaisesti hyödykkeen hankintameno sekä kertyneet poistot. Hankintamenosta on esitettävä hyödykkeen arvo tilikauden alussa, lisäykset ja vähennykset, arvonalentumiset sekä suunnitelman mukaiset poistot. (Tomperi, 2023, luku 2: Pysyvien vastaavien kirjanpito.)

2.7 Elinkeinoverolain mukaiset poistot

Elinkeinoverolaki määrää eri käyttöomaisuusryhmien poistomenetelmän sekä vuosittaisen enimmäispoiston määrän. Elinkeinoverolain säännösten mukaan mikro- tai pienyritys voi käyttää poistomenetelmänään enimmäismenojäätös-poistoa tai vaihtoehtoisesti tasapoistomenetelmää. (KILA 2007, 17.) Yrityksellä on oikeus poiston vähentämiseen, jos hyödykkeen oletetaan tuottavan tuloa yli 3 vuotta tai se on arvoltaan yli 1 200 euroa ja jos yrityksen katsotaan omistavan hyödykkeen (Poistot elinkeinoverotuksessa 22.3.2024).

Elinkeinoverolain mukaan hyödyke on aktivoitava taseeseen, jos käyttöomaisuushyödykkeen taloudellinen pitoaika ylittää kolme vuotta (Ahosola & Ahosola 2020, 83). Pääsääntöisesti käyttöomaisuus, eli pysyviin vastaaviin kirjattavien hyödykkeiden hankintameno, tulee vähentää suunnitelman mukaisesti olevien poistojen kautta (Poistot elinkeinoverotuksessa 22.3.2024).

Usein mikro- ja pienyritykset käyttävät suunnitelman mukaisina poistoina elinkeinoverolain asettamia enimmäispoistoja. Tällöin käyttöomaisuutta ei tarvitse seurata hyödykekohtaisesti. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää tasapoistomenetelmää. Tasapoistomenetelmässä hyödykkeen hankintameno jaetaan taloudellisen pitoajan mukaan, jolloin saadaan vuotuisen poiston suuruus. Hyödyke on kuitenkin poistettava elinkeinoverolain määräämän enimmäispoistoajan puitteissa. (Poistot elinkeinoverotuksessa 22.3.2024.)

Jos yritys luokitellaan pienyritystä suuremmaksi, on tällöin käyttöomaisuutta seurattava puolestaan hyödykekohtaisesti, joka voi tarkoittaa sitä, että suunnitelman mukaiset poistot voivat olla erisuuruiset kuin verotuspoistot. Hyödykekohtaisessa kirjanpidossa esimerkiksi kaluston myyntitilanteessa kirjataan

myyntivoitto ja vastakirjauksena poistoeron lisäys. Tällöin verotuksessa kaluston myynti käsitellään eri tavoin, sillä verotuksessa ei pystytä hyödyntämään hyödykekohtaista seurantaa. (Ahosola & Ahosola 2020, 85.)

2.8 Verohuojennuspoistot 2020–2025

Elinkeinoverolaki on antanut mahdollisuuden 1.2.2020 annetun lain puitteissa tehdä pysyvien vastaavien hyödykkeistä, koneista ja kalustosta, niin sanotun korotetun poiston verovuosina 2020–2025. Laki sallii tehdä hyödykkeestä kaksinkertaisen, eli 50 prosentin suuruisen poiston yrityksen kirjanpidossa sekä verotuksessa. Korotetulle poistolle on omat edellytyksensä. Ensimmäisenä edellytyksenä on hyödykkeen hankinta uutena. Toinen elinkeinoverolain määräämä edellytys on se, että hyödyke on otettu elinkeinotoiminnan taloudelliseen käyttöön lain voimassaolon aikana. Korotettujen poistojen vähentämistä ei tarvitse aloittaa hyödykkeen hankintavuonna, mutta korotetut poistot voi tehdä viimeistä kertaa verovuonna 2025 päättyvällä tilikaudella. (Koneiden ja laitteiden korotetut poistot verovuosina 2020–2025.)

Vaikka pien- tai mikroyrityksen ei tarvitse pitää kalustostaan hyödykekohtaista seurantaa, verohuojennuspoistojen käyttämiselle on kirjanpitolautakunta kuitenkin asettanut edellytyksen seurata hyödykekohtaisesti niitä hyödykkeitä, joista tehdään korotettua poistoa. Hyödykekohtaista seurantaa voidaan tehdä esimerkiksi omalla kirjanpidon tilillä. Kirjanpitovelvollisen päätettävissä on se, halutaanko verohuojennuspoistomenetelmää soveltaa kaikkiin verohuojennuspoistolain piirissä oleviin hyödykkeisiin vai pelkästään osaan tai tiettyihin hankintoihin ja hyödykkeisiin. Verohuojennuslain koko voimassaoloaikana hyödykkeestä voidaan tehdä korotettua poistoa. Lain voimassaolon jälkeen hyödykkeen jäljellä oleva hankintameno tulee poistaa tavanomaisella tavalla. (KILA 2020.)

Verohuojennuspoiston vähentämiselle elinkeinoverotuksessa edellytyksenä on se, että hyödykkeen hankintamenosta on tehty samansuuruinen kulukirjaus myös verovelvollisen kirjanpidossa. Kirjanpidosta on myös oltava eriteltävissä käyttöomaisuuden hankintameno sekä poistot niin, että ne ovat erotettavissa muista taseen eristä sekä kuluista. (Laki koneiden, kaluston ja muun niihin

verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020–2023.)

2.9 Kirjanpitolain ja elinkeinoverolain poistosäännöksiä eroavaisuudet

Suomessa kirjanpitolainsäädäntö ja verolainsäädäntö ovat omia rakennekokonaisuuksiaan, joita molempia koskevat omat lait. Tämän vuoksi poistosäännöt kirjanpidossa ja verotuksessa saattavat poiketa toisistaan, joka ovat hyvä ottaa huomioon, kun pohditaan kirjanpitovelvollisen poistosäännöksiä tai laaditaan tilinpäätöstä. Vaikkakin kokonaisuudet ovat erillisiä ja sisältävät poikkeavuuksia, todellisuudessa kirjanpito ja verotus ovat kuitenkin pitkälti linkittyneet toisiinsa. (Ahosola & Ahosola 2020, 14.)

Sen lisäksi, että kirjanpidon ja verotuksen poistosäännökset poikkeavat jonkin verran toisistaan, on molempien kokonaisuuksien lopullinen tavoite hieman erilainen ja toisistaan poikkeava. Kirjanpidon tavoite on olla yleislaki, jota jokaisen kirjanpitovelvollisen tulee toiminnassaan soveltaa. (Ahosola & Ahosola 2020, 14.) Kirjanpitoasetus 1336/1997 määrittää tarkasti muun muassa sen, ketä kirjanpitovelvollisuus koskettaa tai kuinka esimerkiksi tuloslaskelma- ja tasekaavat tulee kirjanpidossa laatia ja esittää.

Verolainsäädäntö tähtää tavoitteellaan yleisesti verotettavan tulon määrittämiseen. Vaikka kirjanpitolainsäädäntö ja verolainsäädäntö eroavat toisistaan, usein kirjanpidossa tehtävät kirjaukset voivat vaikuttaa suoraan ja merkittävästi verotettavaan tuloon. Usein ongelmakohtat kirjanpitolain ja elinkeinoverolain välillä syntyvät sellaisissa tilanteissa, joissa kirjanpitolain ja verolainsäädännön samankaltaisuuksia tulkintaan eri tavoin tai tulkinnat mahdollisesti sekoitetaan keskenään. Tilanteessa, jossa kirjanpidon näkökulmasta verolainsäädäntö ja kirjanpitolainsäädäntö ovat ristiriidassa, toimitaan sillä perusteella, että verolainsäädäntö jää toissijaiseksi. Olennaista on, että tällaisissa tilanteissa osataan tunnistaa ja tulkita tilanteita, kun tunnetaan säännökset kirjanpitolaista sekä elinkeinoverolaista. (Ahosola & Ahosola 2020, 16.)

3 KÄYTTÖOMAISUUSKIRJANPIDON MAHDOLLISUUDET JA HAASTEET POISTOJEN JA VEROTUKSEN NÄKÖKULMASTA

3.1 Mahdollisuudet

Käyttöomaisuuskirjanpito eli hyödykekohtainen kirjanpito on osakirjanpito, joka käsittää yrityksen pysyviin vastaaviin kuuluvat hyödykkeet. Pysyvien vastaavien hyödykkeitä ovat esimerkiksi kalusto ja muu irtainomaisuus. Käyttöomaisuuskirjanpito tulee laatia tarkkaan sisältäen kunkin hyödykkeen tunnistetiedot, esimerkiksi hyödykkeen nimi tai tyyppi. Lisäksi tiedossa on oltava hyödykkeen hankintameno sekä hankinta-ajankohta. Käyttöomaisuuskirjanpidossa myös käytetty poistomenetelmä tulee käydä ilmi käyttöomaisuuskirjanpidon tiedoista. (Tomperi, 2023, luku 2: Pysyvien vastaavien kirjanpito.) Eryyisesti pienyritykset yhdenmukaistavat suunnitelmapoistot elinkeinoverolain maksimipoistojen kanssa, jolloin käyttöomaisuuden kirjanpito voidaan laatia hyödykeryhmäkohtaisesti. Suuryritykset ovat puolestaan velvollisia laatimaan hyödykekohtaisen käyttöomaisuuden kirjanpidon läpi tilikauden. (Rekola-Nieminen 2025.) Käyttöomaisuuskirjanpidon merkittävin mahdollisuus kuitenkin on seurata yrityksen käyttöomaisuutta sen käyttöiän ja arvon perusteella. Tarkka ja hyödykekohtainen kirjanpito auttaa yritystä arvioimaan esimerkiksi kaluston uusimistarvetta sekä poistojen suunnittelua. (Tomperi, 2023, luku 2: Pysyvien vastaavien kirjanpito.)

Tilanteessa, jossa yritys hyödyntää käyttöomaisuuskirjanpitoa, pystytään hyödyntämään myös tilinpäätös- ja verotusvaiheessa esimerkiksi niin, jos yrityksellä on vahvistettuja käyttämättömiä, pian vanhentumassa olevia tappioita. Kirjanpidossa suunnitelmapoistot ovat usein verotuksen sallittuja poistoja pienemmät. Suunnitelmapoistot ovat tehtävä ja kirjattava aina kirjanpidossa, mutta verotuksessa voidaan tehdä vain osittaiset poistot tai jättää poistot kokonaan tekemättä. Tällöin kerrytetään hyllypoistoa. Vanhentumassa olevat tappiot voidaan käyttää vielä hyödyksi, kun käyttöomaisuuskirjanpidon avulla saadaan hyllytettyä poistoa. Hyllytetyillä poistoilla, eli verotuksessa vähentämättömillä poistoilla saadaan aikaiseksi mahdollisesti sellainen positiivinen verotettava tulos, jolloin tappiot ovat vähennettävissä ennen vanhentumista.

Käyttöomaisuuskirjanpidolla pystytään vaikuttamaan enemmän yrityksen verosuunniteluun. (Juusela ym. 2025, luku 3: Käyttöomaisuus: koneet, kalusto, rakennukset, osakkeet, ym.)

Käyttöomaisuuden myyntitilanteessa myös käyttöomaisuuskirjanpidosta on hyötyä. Mahdollisessa myyntitilanteessa hyödykkeen, esimerkiksi yksittäisen koneen tai laitteen tarkka kirjanpitoarvo on tiedossa. Tällöin myös kirjanpidossa myynti käsitellään hyödykekohtaisesti. Tämä tarkoittaa, että kirjanpidossa taseelta kirjataan pois myydyn hyödykkeen sen hetkinen kirjanpitoarvo. Mahdollisesti kirjanpitoarvosta ja myyntihinnan arvosta jää erotusta, jolloin erotus kirjataan myyntivoitoksi tai -tappioksi, joka vaikuttaa suoraan yrityksen tulokseen. Käyttöomaisuuskirjanpidossa myynnistä kirjataan myyntivoitto ja samalla kirjataan samansuuruinen poistoeron lisäys. (Ahosola & Ahosola 2020, 85.)

Jos yritys ei hyödynnä käyttöomaisuuskirjanpitoa, yksittäisen hyödykkeen tarkkaa arvoa ei ole tällöin tiedossa. Hyödykkeestä on tehty tällöin poistot ryhmäkohtaisesti. Jos ryhmäkohtaisesti seurattu hyödyke myydään, hyödykkeen myyntihetkellä myyntikirjaus tehdään vähentäen kyseisen hyödykeryhmän kokonaistilin saldoa. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2018, 199.) Verotuksessa hyödykkeen myynti käsitellään samalla tavalla kuin kirjanpidossa, eli tilanteessa ei synny poistoeroa (Ahosola & Ahosola 2020, 84).

3.2 Haasteet

Käyttöomaisuuskirjanpidon haasteeksi muodostuu usein poistoeron käsite sekä poistoeron työläs käsittely kirjanpidossa. Kirjanpidossa kirjataan kuitenkin joko poisto tai poistoero, joka ei kuitenkaan lopputuloksen tarkastelun kannalta ole sama asia. Kun tarkastellaan yrityksen tunnuslukuja, kirjattu poistoero ei vaikuta tuloslaskelman väliotsikkoon voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja. Poistoeroa kirjanneella yritykselle voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja -välisumma on siis parempi kuin poistojen kirjanneella yhtiöllä. (Ahosola & Ahosola 2020, 63.)

Käyttöomaisuuskirjanpito saattaa luoda joissakin tilanteissa myös haasteita esimerkiksi kirjanpidon ja verotuksellisen käsittelyn eroavaisuuksissa. Kirjanpidossa suunnitelmapoisto on aina pakollinen, kun taas verotuksessa voidaan poisto jättää kokonaan tekemättä. (Ahosola & Ahosola 2020, 53.) Tärkeää on muistaa kirjanpidon poiston sekä verotuksen poiston sidonnaisuus. Poistoja ei voida tehdä verotuksessa, ellei vastaavia poistoja ole kirjattu myös kirjanpidossa. Jos kirjanpidossa tehty suunnitelmapoisto jätetään kyseisenä vuonna vähentämättä verotuksessa, tilanteessa syntyy hyllypoistoa. Hyllypoistoa voidaan käyttää tulevana vuosina hyödykkeen poistojen verotuksessa. Kuitenkaan minään verovuonna ei voida vähentää elinkeinoverolain asettamia enimmäispoistoja enempää, vaikka hyllypoistoja olisikin kertynyt enemmän. (Laki elinkeinotulon verottamisesta, 54 §.)

Kirjanpitolain ja elinkeinoverolain poistot eroavat toisistaan ja usein tämä aiheuttaa eroavaisuuksia kirjanpidon ja verotuksen välille. Usein erot liittyvät luovutusvoittojen ja -tappioiden sekä arvonalentumisien vähentämiseen, esimerkiksi milloin tulee kirjata arvonalentuminen tai mahdollinen arvon palauttaminen, jos tilanne muuttuu. Myös kansainväliset tilinpäätösstandardit, esimerkiksi IFRS, eroavat kirjanpitolain ja elinkeinoverolain säännöksistä. (Poistot elinkeinoverotuksessa 22.3.2024.)

Yrityksellä voi tulla myös eteen tilanne, jossa verotuksellisista syistä halutaan kirjata suunnitelman ylittäviä poistoja. Tällöin syntyy poistoeroa, jolloin suunnitelman mukaiset poistot ja kirjanpidon poistot ovat taas erisuuruisia. Yrityksen on tällöin mahdollista kirjata ylipoistoa. Ylipoistoa kirjatessa tulee kuitenkin huomioida, että suunnitelman mukaiset poistot ovat aikaisemmin olleet elinkeinoverolain sallimia enimmäispoistoja pienemmät. (Lindblad 2021, 73.)

Käyttöomaisuuteen aktivoitavia kuluja voi olla joskus vaikea määritellä ja selvää rajanvetoa voi olla vaikea tehdä. Välittömien kulujen lisäksi välilliset menot on mahdollista lukea hankintamenoon kuuluvaksi, jolloin nämä voidaan kirjata lisäämään hyödykkeen tasearvoa. Pysyviin vastaaviin kirjattujen hyödykkeiden korjaukset ovat kuitenkin lähtökohtaisesti vähennettävä kirjanpidossa vuosikuluna. Jos kuitenkin kyseessä on hyödykkeen perusparannus, on se mah-

dollista aktivoida taseelle. Lisäksi hyödykkeen todellisen käyttöiän ja tulonodotuksen arviointi voi olla vaikeaa. Hyödykkeen poistot tulee mitoittaa niin, että hyödyke tulee poistettua taloudellisena pitoaikanaan. (Leppilampi & Kaisanlahti 2018, 209.) Taseeseen aktivoitavan hyödykkeen tulee kerryttää tuloja tulevinä vuosina (Lindblad 2021, 71).

4 TOIMEKSIANTAJA

4.1 Toimeksiantaja

Tiedot toimeksiantajasta on saatu yrityksen verkkosivuilta sekä haastatteleamalla toimeksiantajayrityksen työntekijää. Toimeksiantaja on suomalainen tilitoimisto. Toimeksiantajayritys tarjoaa laajasti erilaisia tilitoimistopalveluita kirjanpidon ja palkanlaskennan osalta. Tilitoimistopalveluiden lisäksi toimeksiantaja tarjoaa asiantuntijapalveluita, esimerkiksi konsultointia ja veroneuvontaa, lakipalveluita sekä HR-asiantuntijapalvelua.

Toimeksiantajan liiketoiminta koostuu pääosin toistuvista kuukausimaksullisista palveluista. Kuukausittaisia palveluita ovat taloushallinnon palveluiden osalta kirjanpito, tilinpäätökset sekä palkanlaskenta. Lisäksi toimeksiantajan kuukausittain laskutettaviin palveluihin kuuluu talousohjelmisto ja muut digitaaliset palvelut. Talousohjelmisto tarjoaa esimerkiksi myynti- ja laskutusohjelmat sekä kassavirta- ja tulosnäkymät asiakasyritykselle.

Toimeksiantajayritys on laajentanut toimintaansa Suomen lisäksi kansainvälisille markkinoille. Tilitoimisto tuottaakin tällä hetkellä taloushallinnon palveluita useammassa Euroopan maassa. Toimeksiantajan tavoite on laajentua jatkossakin kansainvälisesti. Kansainvälinen laajentuminen tarjoaa jatkossa kasvumahdollisuuksia, sillä useimmissa maissa tilitoimistomarkkinat sekä taloushallinnon prosessit ovat vielä epäyhteneväisiä ja tehottomia. Laajentuminen uusille markkinoille edellyttää kuitenkin huolellista strategista suunnittelua. Yhtiön on lisättävä ymmärrystä paikallisista lainsäädännöistä sekä verotuskäytännöistä.

Toimeksiantajan taloudellinen ympäristö on liiketoiminnan kannalta melko vaaka, sillä asiakasyritykset tarvitsevat tilitoimistopalveluita niin kauan, kun yrityksiä on olemassa. Talouden heilahtelut saattavat vaikuttaa jonkin verran palveluiden kysyntään. Haastavina taloudellisina aikoina yritykset tarvitsevat asiantuntijapalveluita, jolloin näiden kysyntä ja tarjonta voi puolestaan kasvaa. Asiantuntijapalveluna voidaan tarjota esimerkiksi talous- tai verosuunnittelua, sekä erilaisia yritysjärjestelyitä. Kehittyvä automaatio saattaa tulevaisuudessa lisääntyä alalla ja vaikuttaa toimeksiantajayritykseen. Automaatio ei kuitenkaan koskaan korvaa asiantuntijuutta eikä aitoa kohtaamista taloushallinnon asiantuntijan kanssa.

4.2 Toiminnan vertailua käsiteperustassa esitettyyn teorian tietoon ja -malleihin

Toimeksiantajalla on sisäinen opas, joka yksilöi toimeksiantajayrityksen tuottamat palvelut ja niiden hinnat. Toimeksiantajan oppaan, eli Palvelukäsikirjan mukaan lähtökohtana on se, että asiakasyrityksen käyttöomaisuuden poistot tehdään verotuksen salliman maksimipoiston määrän mukaan. Toimeksiantajayrityksellä on käytössään sisäinen ohje, joka käsittää käyttöomaisuudesta tehtävät poistojen teoriaosuuden. Lisäksi toimeksiantajalla on sisäinen ohje käyttöomaisuuskirjanpito-ohjelman erilliseen käyttöön. Loppujen lopuksi vain pienellä osalla toimeksiantajan asiakasyrityksistä on käytössä käyttöomaisuuskirjanpito. Käyttöomaisuuskirjanpito-termi saatetaan kokea vaikeana kokonaisuutena taloushallinnon asiantuntijoiden keskuudessa.

Toimeksiantajayrityksessä taloushallinnon asiantuntijan työkuvaan kuuluu asiakasyrityksien huolenpito. Taloushallinnon asiantuntija voi tuoda ilmi oman tietämyksensä esimerkiksi käyttöomaisuudesta tehdyistä poistoista, poistojen kirjanpidollisesta sekä verotuksellisesta vaikutuksesta. Arvokasta lisäpalvelua pystytään tuottamaan asiakasyrityksille, jos taloushallinnon asiantuntija osaa huomata käyttöomaisuuskirjanpidon tarpeen ja sen tuomat mahdollisuudet verotuksen näkökulmasta ja tarjota tätä asiakasyritykselle.

Toimeksiantaja hyödyntää käyttöomaisuuskirjanpitoa osana taloushallinnon palveluita. Tämän avulla asiakasyritykset voivat luottaa siihen, että käyttöomaisuudesta tehdyt poistot tehdään kirjanpitolain sekä verolainsäädösten mukaisesti. Käyttöomaisuuskirjanpito antaa myös ajantasaisen kuvan käyttöomaisuuden arvosta ja poistojen vaikutuksesta tulokseen. Tämä puolestaan luo helpotusta esimerkiksi investointien suunnitteluun.

5 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUSAINESTO

5.1 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyössä tutkimusstrategiaksi valittiin laadullinen lähestymistapa, sillä tämä lähestymistapa mahdollistaa haastateltavan sekä aiheen merkityksen monipuolisen tarkastelun (Vilkkä 2021, Menetelmien erityspiirteet). Opinnäytetyössä tutkimus toteutettiin kvalitatiivisella, eli laadullisena tutkimuksena. Tämä tutkimustapa valikoitui työhön, sillä opinnäytetyön tavoitteena oli ymmärtää, millainen on hyvä käyttöomaisuuskirjanpidon opas.

Tutkimusmenetelmänä on käytetty teemahaastattelua, sillä se soveltuu tilanteisiin, jossa halutaan syventää ymmärrystä aiheen näkemyksestä. Teemahaastattelussa valitaan tutkimusongelman keskeiset aiheet. (Vilkkä 2021, Tutkimushaastattelun muodot.) Teemahaastattelun ominaispiirre on, että haastattelussa ei käytetä valmista tai tarkkaa kyselylomaketta. Teemahaastattelussa puolestaan annetaan haastateltavan kertoa aihealueesta ja haastateltava pitää huolen siitä, että aihealueeseen liittyvät tärkeät teemat tulevat kartoitetuksi. (Grönfors 2021, 60.) Tämän opinnäytetyön tutkimukseen teemahaastattelu sopi sen vuoksi, sillä työn tavoitteena oli selvittää niitä teemakokonaisuuksia, joita tarvitaan hyvään käyttöomaisuuskirjanpidon oppaaseen.

Puolistrukturoitu haastattelumenetelmä mahdollistaa vuorovaikutteisen sekä avoimen keskustelun haastateltavan ja haastattelijan välille. Puolistrukturoidussa haastattelussa on ennalta määrätty aihe ja kysymykset, mutta kyselylomaketta tai tiettyjä vastauksia ei ole laadittu ennalta. Tämä puolestaan mahdollistaa vapaamman keskustelun tutkimusaiheelle. (Hyvärinen ym. 2017.) Asiantuntijahaastattelun menetelmänä käytettiin puolistrukturoitua

haastattelua. Tämä haastattelumenetelmä valikoitui tähän opinnäytetyön tutkimukseen siitä syystä, että haastatteluun tarvittiin etukäteen laadittu kysymysrunko. Vastauksien odotettiin puolestaan olevan vapaampimuotoisia, jotta saadaan muodostettua kokonaiskuva niistä aiheista ja teemoista, joita oppaaseen tullaan lisäämään.

5.2 Aineiston hankinta ja analyysi

Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena. Opinnäytetyön aineisto on analysoitu sisällönanalyysimenetelmänä ja opinnäytetyö pohjautuu teoriaosuuteen käyttöomaisuuskirjanpidosta. Teorian ja haastattelun pohjalta toimeksiantajalle on laadittu käyttöomaisuuskirjanpidon opas.

Tutkimuksen tiedonkeruu toteutettiin asiantuntijahaastattelulla. Haastattelu osoitettiin henkilölle, jolla on ennestään tietoa käyttöomaisuuskirjanpidosta. Haastatteluun osallistuva asiantuntija antoi haastatteluun sekä haastattelun tutkimuskäyttöön suostumuksensa. Haastattelukysymykset tai tutkimuksen aineistot eivät sisällä sellaista aineistoa tai tietoa, josta haastateltavan henkilöllisyttä voisi tunnistaa. Haastateltavalle kerrottiin avoimesti tutkimuksen tavoitteista. Lopuksi haastateltavalle esiteltiin tutkimuksen lopputulos, eli valmis käyttöomaisuuskirjanpidon opas.

Haastattelu toteutettiin 24.9.2025 Teamsin välityksellä. Haastattelun kesto oli noin puoli tuntia. Haastatteluun oli valmistauduttu valmiiksi kirjoitettujen kysymysten ja teemojen pohjalta. Lisäksi kysymykset lähetettiin etukäteen haastateltavalle. Näin haastateltava pääsi etukäteen tutustumaan kysymyksiin sekä pohtimaan vastauksiaan ja mahdollisia lisäkysymyksiä. Valmiiksi mietityt kysymykset ohjasivat haastattelua ja tämän lisäksi vastauksista syntyi lisää keskusteltavaa.

Haastattelu alkoi keskustelulla käyttöomaisuuskirjanpidosta ja siitä, kuinka se ilmenee toimeksiantajan yrityksessä. Haastateltavalle esitettiin ne kysymykset, jotka oli laadittu etukäteen. Kysymyksiä ei kuitenkaan esitetty tarkassa järjestyksessä tai kysymysmuodossa. Keskustelussa käytiin läpi sitä, kuinka paljon

organisaatiossa on asiakkaita, joilla on käytössä käyttöomaisuuskirjanpito. Tämän lisäksi keskusteltiin puolestaan myös siitä, kuinka paljon organisaatiossa työskentelee taloushallinnon asiantuntijoita, joilla on osaamista käyttöomaisuuskirjanpidosta. Tässä kohtaa haastattelua nousi ilmi se, että organisaatiossa on osaajia liian vähän. Vaikka tällä hetkellä käyttöomaisuuskirjanpito-osaamista onkin vähän, osaamisen vahvistamiseen on jo panostettu esimerkiksi lisäämällä käyttöomaisuuskirjanpitokoulutusta. Haastattelussa käytiin läpi myös sitä, millä tavoin taloushallinnon asiantuntijoiden kynnystä osaamiseen voitaisiin madaltaa. Keskustelussa aiheeksi nousi myös se, pitäisikö käyttöomaisuuskirjanpidon osaaminen sisällyttää jo esimerkiksi perehdytysvaiheeseen. Uuden taloushallinnon asiantuntijan perehdytysvaiheessa käyttöomaisuuskirjanpito voisi olla tavallinen ja olennainen asia, jolloin termistä ei välttämättä syntyisi niin sanotusti ”mörköä”. Lisäksi, kun kokemusta käyttöomaisuuskirjanpidosta muodostuu ajan mittaan, osaaminen ja kynnys madaltuu itsestään. Haastattelun aikana käytiin läpi kaikki ennalta laaditut kysymykset ja teemat.

Haastattelun aikana tehtiin havaintomuistiinpanoja. Haastattelun jälkeen muistiinpanot siistittiin ja kirjoitettiin selväksi ja johdonmukaisiksi. Haastattelussa nousseita vastauksia ja lisäaiheita kategorioitiin omien teemojen alle. Teemoittelun jälkeen haastatteluaineistosta saatiin kerättyä ne kohdat, jotka sisällytettiin myöhemmin oppaaseen. Esimerkiksi organisaation henkilöstön substanssiosaaminen omana teemana, sekä käyttöomaisuuskirjanpidon oppaan tärkeät asiat ja esimerkit oman teemansa alle. Muistiinpanojen pohjalta alettiin luomaan oppaan luonnostelua.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Haastattelussa keskusteltiin siitä, millainen käyttöomaisuuskirjanpidon opas on toimeksiantajaorganisaatiolle otollinen. Lisäksi haastattelussa käytiin läpi niitä asioita, jotka ovat tärkeimpiä asioita koskien käyttöomaisuuskirjanpidon opasta. Oppaan on määrä tulla taloushallinnon asiantuntijoiden koulutuskäyttöön, joten haastattelussa selvitettiin sitä, mitkä ovat organisaation toiveet ja tärkeimmät asiat hyvälle oppaalle. Toiveita oppaalle oli kolme. Ensimmäinen toive oli, että opas on hyödyllinen apuväline eri kirjanpidon toimialoille. Toiseksi oppaan toivottiin sisältävän kattavan termistön ja substanssiasiat

käyttöomaisuuskirjanpidon aiheesta. Viimeinen toive oli, että opas sisältää erilaisia käytännön esimerkkejä. Oppaan tulee palvella jokaista taloushallinnon asiantuntijaa toimialasta riippumatta. Haastattelussa nousi ilmi, että käyttöomaisuuskirjanpidon osaamisessa korostuu etenkin kaksi asiaa, jotka ovat substanssiosaaminen sekä järjestelmäosaaminen. Tämä opas käsittelee käyttöomaisuuskirjanpitoa substanssiosaamisen näkökulmasta. Organisaatiolta löytyy käyttöomaisuuskirjanpidon ohjelmasta erillinen käyttöohje, joten tämä opas ei sisällä ohjelmiston käyttöä.

Haastattelun vastauksien pohjalta laadittiin käyttöomaisuuskirjanpidon opas. Oppaaseen on valittu ne teemat ja yksittäiset aiheet, jotka vastaavat tämän tutkimuksen tutkimuskysymykseen siitä, millainen on hyvä käyttöomaisuuskirjanpidon opas. Oppaaseen on lisätty käytännön esimerkkejä, kuinka esimerkiksi käyttöomaisuuskirjanpidon oikeanlainen käyttö voi vaikuttaa yrityksen tunnuslukuihin ja lukujen luettavuuteen. Lisäksi hyvä käyttöomaisuuskirjanpidon opas sisältää termistöä aiheesta.

Hyvä käyttöomaisuuskirjanpidon opas sisältää substanssiasiat lyhyesti, mutta kattavasti esimerkiksi termien *poistoeron* sekä *hyllypoiston* osalta. Oppaassa on esimerkkejä havainnollistamassa eri tilanteita, joissa hyödykekohtainen kirjanpito on yrityksellä käytössä. Lisäksi oppaassa on hyödyllisiä näkökulmia, miksi käyttöomaisuuskirjanpidon oikeaoppinen käyttö voi olla tarpeen myös niille yrityksille, joille ei lain puitteissa tarvitse laatia erillistä käyttöomaisuuskirjanpitoa. Oppaan pääpiirteitä ovat termit, esimerkit sekä käyttötarkoitukset eli yrityksen saamat hyödyt. Oppaan tarkoitus on palvella taloushallinnon asiantuntijoita. Lisäksi opas voi olla myös organisaation perehdytys- ja koulutuskäytössä.

Oppaan tulee olla toimeksiantajan organisaation brändin mukainen. Tämä tarkoittaa, että oppaassa tulee olla tietty rakenne. Lisäksi oppaassa tulee olla organisaation logot. Organisaation brändin mukainen ulkoasu tekee oppaasta helposti tunnistettavan ja varmistaa sen, että opas on linjassa muiden organisaation materiaalien kanssa.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1 Tuloksien johtopäätökset

Suoritetun haastattelun perusteella voidaan todeta, että käyttöomaisuuskirjanpidon oppaalle on toimeksiantajaorganisaatiossa tarvetta. Toimeksiantajayrityksellä ei löytynyt ennestään tämän oppaan kaltaista materiaalia. Tutkimuksen pohjalta laadittu käyttöomaisuuskirjanpidon opas tulee toimeksiantajan perehdytys- ja koulutuskäyttöön. Lisäksi haastattelun perusteella voidaan todeta, että *käyttöomaisuuskirjanpito* termiä tulisi jatkossa käyttää enemmän jo taloushallinnon asiantuntijoiden perehdytysvaiheessa. Termistä olisi hyvä tehdä tavanomainen ja kannustaa kaikkia organisaation työntekijöitä tutustumaan käyttöomaisuuskirjanpitoon esimerkiksi tämän oppaan kautta. Haastattelun tulokset viittaavat siihen, että taloushallinnon asiantuntijat kokevat käyttöomaisuuskirjanpidon kokonaisuuden usein haastavana. Poistoero ja sen vaikutukset tunnuslukuihin lisäävät epävarmuutta käyttöomaisuuskirjanpidon laa-
timisessa (Ahosola & Ahosola 2020, 63). Tästä syystä selkeä opas koettiin tarpeelliseksi työvälineeksi, joka tukee organisaation uusien sekä kokeneem-
pien taloushallinnon asiantuntijoiden työtä. Tutkimuskysymyksen ”Millainen on hyvä käyttöomaisuuskirjanpidon opas?” vastauksena voidaan todeta, että toimeksiantajaorganisaation toiveiden ja tarpeiden mukaan laadittu opas sisältää lyhyen teoriaosuuden sekä esimerkkejä käyttöomaisuuskirjanpidon käyttö-
tilanteista.

Työ perustuu toimeksiantajaorganisaation käytäntöihin sekä yhden asiantuntijan haastatteluun, minkä vuoksi työn tulokset ja johtopäätökset heijastavat ensisijaisesti toimeksiantajaorganisaation tarvetta ja näkökulmaa. Tämän vuoksi tutkimuksen tuloksia voi olla vaikea hyödyntää muissa organisaatioissa. Käyttöomaisuuskirjanpidon oppaan käyttökelpoisuutta voitaisiin jatkossa arvioida laajemmin esimerkiksi useamman haastateltavan perusteella, jolloin tutkimuksen ja oppaan toimivuutta eri tilanteissa ja useimmissa eri organisaatioissa voitaisiin varmentaa. Lisäksi jatkotutkimuksissa voitaisiin kerätä palautetta useammalta eri oppaan käyttäjältä, jolloin opasta olisi mahdollista jatkossa kehittää paremmin vastaamaan taloushallinnon asiantuntijoiden tarpeita.

7.2 Luotettavuuden arviointi

Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuuden arviointia tehdään koko tutkimusprosessin ajan. Tutkijan tulee arvioida luotettavuutta jokaisen tutkimukseen valitun menetelmän ja ratkaisun kohdalla. (Vilkkä 2021, Laadullisen tutkimuksen arviointi.) Tässä opinnäytetyössä käyttöomaisuuskirjanpidon oppaan teoria perustuu ajantasaiseen lainsäädäntöön kirjanpito- sekä elinkeinoverolaista, mikä lisää osaltaan työn luotettavuutta.

Haastattelu toteutettiin sekä analysoitiin teemoittain, joka vahvistaa tuloksien luotettavuutta ja johdonmukaisuutta. Teemoittain tehty haastattelu ja analyysi mahdollistaa sen, että aineisto tulee kartoitettua systemaattisesti olennaisten sisältöjen pohjalta (Vilkkä 2021, Tutkimushaastattelun muodot).

Opinnäytetyön tutkimuksessa asiantuntijahaastatteluun valikoitui sellainen henkilö, joka on pitkään työskennellyt toimeksiantajan organisaatiossa. Haastattelun vastauksien vahvuutena on se, että haastateltava omaa ennestään paljon tietoa kirjanpidosta sekä etenkin käyttöomaisuuskirjanpidon osalta. Tämän vuoksi haastattelussa kerättyä tietoa voidaan pitää työn tavoitteiden kannalta luotettavana ja käyttökelpoisena. On kuitenkin myös huomioitava, että haastateltava on työskennellyt toimeksiantajan organisaatiossa pidemmän aikaa, jolloin asiantuntijan sidonnaisuus organisaatioon saattaa pienentää vastauksien näkökulmaa. Haastateltavan asiantuntijan vastaukset todennäköisesti heijastavat toimeksiantajan näkökulmaa. Jatkossa tutkimusta voitaisiin laajentaa niin, että haastateltavia olisi useammasta eri organisaatiosta. Tämän avulla voitaisiin saada monipuolisempi käsitys tutkimuskysymykseen ja lisätä tutkimuksen luotettavuutta ennestään.

Tutkimuksen eettisyyteen kiinnitettiin huomiota koko prosessin ajan. Haastatteluun osallistuminen oli vapaaehtoista sekä haastateltavaa informoitiin tutkimuksen tarkoituksesta. Haastatteluaineisto ei sisältänyt tietoja, joista haastateltavan henkilön voisi tunnistaa. Näillä toimenpiteillä varmistettiin tutkimuksen eettinen toteutus.

Tutkimuksen luotettavuuden voidaan arvioida olevan kohtuullisen hyvä tutkimuksen tarkoitukseen nähden. Toteutettu haastattelu tuotti asiantuntevaa ja käytännönläheistä tietoa käyttöomaisuuskirjanpidosta ja sen käytännöistä. Haastattelusta saatu aineisto tuki oppaan laatimista toimeksiantajaorganisaation tarpeisiin. Haastattelukysymykset oli suunniteltu huolellisesti pitäen mielessä tutkimuksen teorian ja tutkimuskysymyksen. Lisäksi haastattelun rakenne mahdollisti haastateltavan näkökulmien esille tuomisen vapaasti. Tämä toi aineistoon monipuolisuutta.

Luotettavuutta rajoittaa se, että haastateltavana oli vain yksi asiantuntija. Otanta ja aineisto oli kuitenkin pieni, jolloin tulokset eivät ole yleistettävissä useammille taloushallinnon alan organisaatiolle. Tutkimuksen luotettavuutta olisi voinut lisätä suorittamalla haastattelu useammalle asiantuntijalle. Tästä huolimatta tutkimuksessa saatiin tarkoituksenmukaisia tuloksia, joita pystyttiin hyödyntämään käyttöomaisuuskirjanpidon oppaan laatimisessa toimeksiantajalle.

8 LOPUKSI

Opinnäytetyön tavoitteena oli selventää käyttöomaisuuskirjanpidon termiä toimeksiantajayrityksen taloushallinnon asiantuntijoille. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena ja tutkimuksen aineisto kerättiin haastattelulla. Lopputuotoksena toimeksiantajalle laadittiin selvitys käyttöomaisuuskirjanpidosta oppaan muodossa. Tutkimuksen tarve lähti pitkälti omasta tarpeestani ja havainnoistani, sillä koen työelämässäni, että usein käyttöomaisuuskirjanpito koetaan hankalana kokonaisuutena.

Tutkimuksen tuloksien perusteella käyttöomaisuuskirjanpidon oppaalle on organisaatiossa tulevaisuudessa tarvetta. Laaditun oppaan sisältö vastasi tutkimuksen tavoitteita, sillä oppaaseen saatiin sisällytettyä tärkeimmät termit ja esimerkit. Opinnäytetyön tuotosta voidaan pitää näiltä osin siis onnistuneena. Tästä opinnäytetyöstä on hyötyä toimeksiantajalle, sillä tuotoksena toimeksiantaja sai oppaan henkilökunnan sisäiseen koulutukseen. Lisäksi tämä opinnäytetyö lisäsi omaa osaamistani aihealueesta substanssiasioiden näkökulmasta.

Tutkimusta voisi jatkossa syventää isompien käytännön esimerkkien kautta. Esimerkkitapaukset auttaisivat selventämään, kuinka oikein laadittu käyttöomaisuuskirjanpito voi konkreettisesti vaikuttaa yrityksen verotettavaan tulokseen, jolloin esimerkkejä pystytään peilaamaan oikean työelämän tilanteisiin.

Tässä opinnäytetyössä ei käsitelty käyttöomaisuuskirjanpitojärjestelmän käyttöä. Tutkimusta voisi jatkossa laajentaa niin, että tarkastelussa olisi myös erillinen käyttöomaisuuskirjanpitojärjestelmä. Tämä auttaisi taloushallinnon asiantuntijaa hahmottamaan käyttöomaisuuskirjanpitoon liittyviä toimia ja kirjauksia käytännössä ja helpottaisi taloushallinnon asiantuntijan työtä erillisen ohjelmiston käyttämisessä.

Lopuksi voidaan todeta, että työ saavutti sille asetetut tavoitteet. Laadittua käyttöomaisuuskirjanpidon opasta voidaan hyödyntää toimeksiantajaorganisaation henkilökunnan koulutuksessa ja näin tukea taloushallinnon asiantuntijoiden osaamista ja sen kautta organisaation toiminnan kehittämistä.

LÄHTEET

Ahosola, J. & Ahosola, J. 2020. Kirjanpidon ja verotuksen erityiskysymyksiä käytännönläheisesti. Helsinki: Helsingin Kamari Oy. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.225476?sid=5066100168> [viitattu 17.6.2025].

Grönfors, M. 2021. Laadullisen tutkimuksen kenttätyömenetelmät. Hämeenlinna: SoFia. E-kirja. Saatavissa: [https://vilkka.fi/books/Laadullisen tutkimuksen.pdf](https://vilkka.fi/books/Laadullisen_tutkimuksen.pdf) [viitattu 7.9.2025].

Hyllypoistot kirjanpidossa. 2020. *Tilisanomat*. Verkkolehti. Saatavissa: <https://tilisanomat.fi/asiantuntija-vastaa/kysy-kirjanpidosta/hyllypoistot-kirjanpidossa> [viitattu 9.7.2025].

Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori J. 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. E-kirja. Tampere: Vastapaino. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.223631?sid=3657989792> [viitattu 7.9.2025].

Juusela, J., Tikka, K., Nykänen, O., Viitala, T. 2025. Yritysverotus 1-2. Helsinki: Alma Media Finland Oy. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.219415?sid=5117465481> [viitattu 22.8.2025].

Kerbs, T. 2020. Juoksevasta kirjanpidosta tilinpäätökseen käytännönläheisesti. 3. painos. Helsinki: Helsingin Kamari Oy. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.229971?sid=4913129115> [viitattu 30.5.2025].

Kirjanpitolautakunta (KILA). 2007. Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 16.10.2007.

Kirjanpitolautakunta (KILA). 2020. Omaehtoinen lausunto verohuojennuspoistojen soveltuvuudesta suunnitelmapoistoiksi pien- tai mikroyrityksessä 1999/11.3.2020.

Koneiden ja laitteiden korotetut poistot verovuosina 2020–2025 31.1.2023.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360.

Laki koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020–2023 30.12.2019/1572.

Leppiniemi, J. 2018. Poistosuunnitelman muuttaminen. *Tilisanomat*. Verkkolehti. Saatavissa: <https://tilisanomat.fi/kirjanpito/poistosuunnitelman-muuttaminen> [viitattu 2.6.2025].

Leppilampi, J. & Kaisanlahti, T. 2016. Tilinpäätäjän käsikirja. 3. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent Oy. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.220140?sid=4913129766> [viitattu 30.5.2025].

Leppilampi, J. & Kaisanlahti, T. 2018. Tilinpäätäjän käsikirja. 4. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent Oy. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.223551?sid=5117856249> [viitattu 23.8.2025].

Leppiniemi, J., Kaisanlahti, T. 2018. Pienyhtiön tilinpäätös: säännökset ja hallituksen vastuu. 2. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent Oy. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.224278?sid=5118169362> [viitattu 8.6.2025].

Lindblad, U. 2021. Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätös käytännönläheisesti. 2. uudistettu painos. Viro: OÜ MeediaZone. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.227039> [viitattu 23.8.2025].

Ojala, I. 2006. Kuluva käyttöomaisuus verotuksessa. *Tilisanomat*. Verkkolehti. Saatavissa: <https://tilisanomat.fi/koulut/verokoulu-koulut/kuluva-kayttoomaisuus-verotuksessa> [viitattu 23.8.2025].

Rekola-Nieminen, L. 2025. Kirjanpitokoulu osa 3: Taseen pysyvät vastaavat. *Tilisanomat*. Verkkolehti. Saatavissa: <https://tilisanomat.fi/koulut/kirjanpito-koulu-koulut/kirjanpitokoulu-osa-3-taseen-pysyvat-vastaavat> [viitattu 21.8.2025].

Tomperi, S. 2023. Kehittyvä kirjanpitoaito. 19. uudistettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.230854?sid=4913130699> [viitattu 30.5.2025].

Torkkeli, T. 2023. Yrityksen verolaskenta. Viro: Meedia Zone OÜ. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.230008?sid=5117540775> [viitattu 22.8.2025].

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.227023?sid=3656824382> [viitattu 7.9.2025].

HAASTATTELUKYSYMYKSET

1. Palvelukäsikirjan mukaan poistot tehdään kirjanpidossa ja verotuksessa verotuksen salliman maksimipoiston mukaan. Kuinka paljon käyttöomaisuuskirjanpitoasiakkaita on organisaatiossa?
2. Kuinka paljon on käyttöomaisuuskirjanpidon osaajia yrityksen henkilökunnassa?
3. Pitäisikö käyttöomaisuuskirjanpidon osaamista lisätä?
4. Pitäisikö käyttöomaisuuskirjanpidon ”kynnystä” madaltaa?
5. Mitkä ovat tärkeimpiä asioita käyttöomaisuuskirjanpidon osaamisessa ja oppaassa?
6. Mitkä ovat tämän organisaation kannalta tärkeimpiä asioita käyttöomaisuuskirjanpidon osaamisessa ja oppaassa?

KÄYTTÖOMAISUUSKIRJANPITO

Tämä ohje käsittelee termejä käyttöomaisuuskirjanpidon teorian osalta. Ohjeessa ei käsitellä erillisen käyttöomaisuuskirjanpidonjärjestelmän käyttöä (Kasper).

Käyttöomaisuuskirjanpidosta tulee lyhenne **KOM**.

Käyttöomaisuuskirjanpito = käyttöomaisuutta seurataan hyödykekohtaisesti omassa kirjanpitojärjestelmässä (Kasper).

- Esim. rakennukset, kalusto, aineettomat oikeudet, liikearvo, kehittämismenot.

Hyödykekohtaisesti tiedetään

- Hankintameno
- Poistojen määrä
- Menojäännökset
- Kustannuspaikka
- Myyntihinta, -voitto, -tappio

Hyödyt

- Poistoja voidaan vaihdella tilikausittain → verotettavan tulon säätely.
- Hyödykkeen myyntitilanteessa tiedetään tarkka kirjanpitoarvo.
- Poistot voidaan kohdistaa kustannuspaikoille.

Haasteet

- Kirjanpidon ja verotuksen menojäännökset eroavat toisistaan, kun tehdään eri suuruiset poistot.
- Verolomakkeiden täyttäminen (6B, 62, 12A).
- Epäsuora tuloutus. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot oikaistaan poistoeron muutoksen kautta.
- Kasperin käyttäminen.
- Poistojen käsitteen avaaminen asiakkaalle selkeästi ja ymmärrettävästi.

Hyvä muistaa poistoista:

§ Kirjanpidossa poistot on kirjattava aina ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

§ Verotuksessa poistojen määrä ei saa ylittää sitä summaa, joka on kirjattu kuluksi kirjanpidossa kuluvana tai aiempina verovuosina.

KOMIN KÄYTTÖÖNOTTO

Käyttöomaisuuskirjanpito otettava käyttöön seuraavissa tilanteissa:

- Jos kyseessä on pientä suurempi yritys
  - Suuryritys: liikevaihto 50 000 000 €, taseen loppusumma 25 000 000 €, palveluksessa keskimäärin 250 henkilöä.
- Jos yritys kuuluu konserniin.
- Taseella on poistoeroa: kirjanpidossa on tehty aiemmin eri suuruista poistoa kirjanpidossa ja verotuksessa.
- Jos yhtiö haluaa seurata kirjanpidon pysyviä vastaavia hyödykekohtaisesti.

HYLLYPOISTO

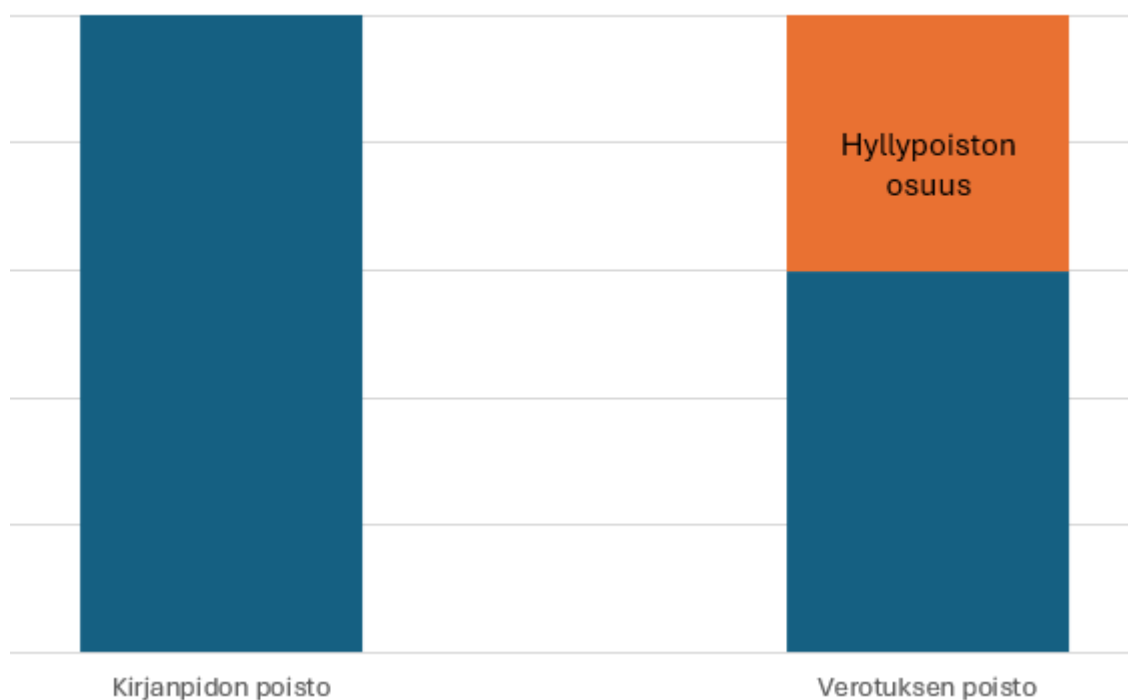
Kirjanpidossa on tehty suunnitelman mukainen poisto, mutta verotuksessa suunnitelman mukaista poistoa ei vähennetä kokonaisuudessaan. Poisto jää ”hyllylle”.

Hyllypoistosta ei synny kirjausta kirjanpitoon. Hyllypoistoa seurataan verotuksen lomakkeella 12.

Hyllypoiston osaa kirjanpidon suunnitelman mukaisista poistoista ei vähennetä verotuksessa, vaan se jää käytettäväksi myöhempinä vuosina. Niinä vuosina verotuksen poistot voivat olla suuremmat kuin suunnitelman mukaiset poistot (ei kuitenkaan saa ylittää koskaan EVL:n maksimipoistoja).

Hyödyt

- Yrityksellä voi olla vanhenemassa tappioita, jolloin poistoilla ei haluta kerryttää lisää tappiota. Yritys voi hyllyttää poistot ja saada verotettavaa tulosta suuremmaksi.
- Hyllypoistoilla ei ole vanhentumisrajaa vähentämisen osalta.

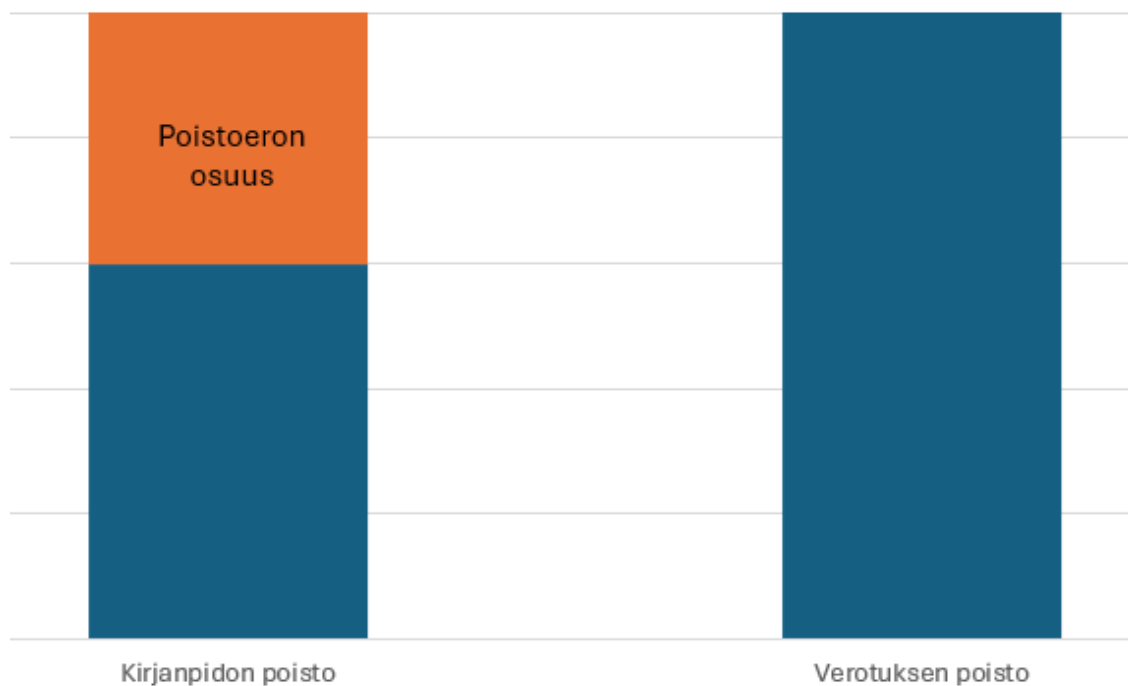

POISTOERO

Jos verotuksessa tehdään kirjanpidossa tehtyä poistokirjausta suurempi poisto, kirjataan poistoero kulun lisäyksenä kirjanpitoon.

Poistoero näkyy taseella Poistoerona ja tuloslaskelmalla Poistoeron muutos.

Verotuksen menojäännös on poistoeron verran pienempi kuin kirjanpidon menojäännös.

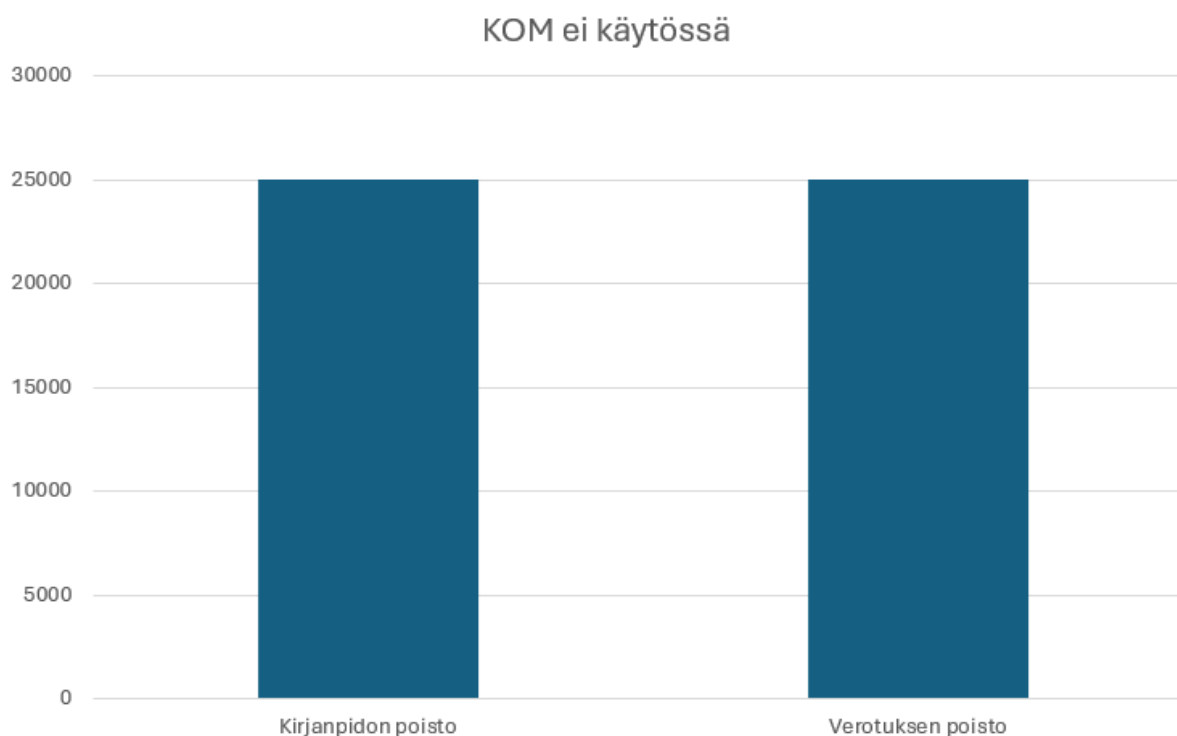

ESIMERKKI 1

Yhtiön käyttöomaisuuden poistosuunnitelma on 25 % menojäännöspoisto.

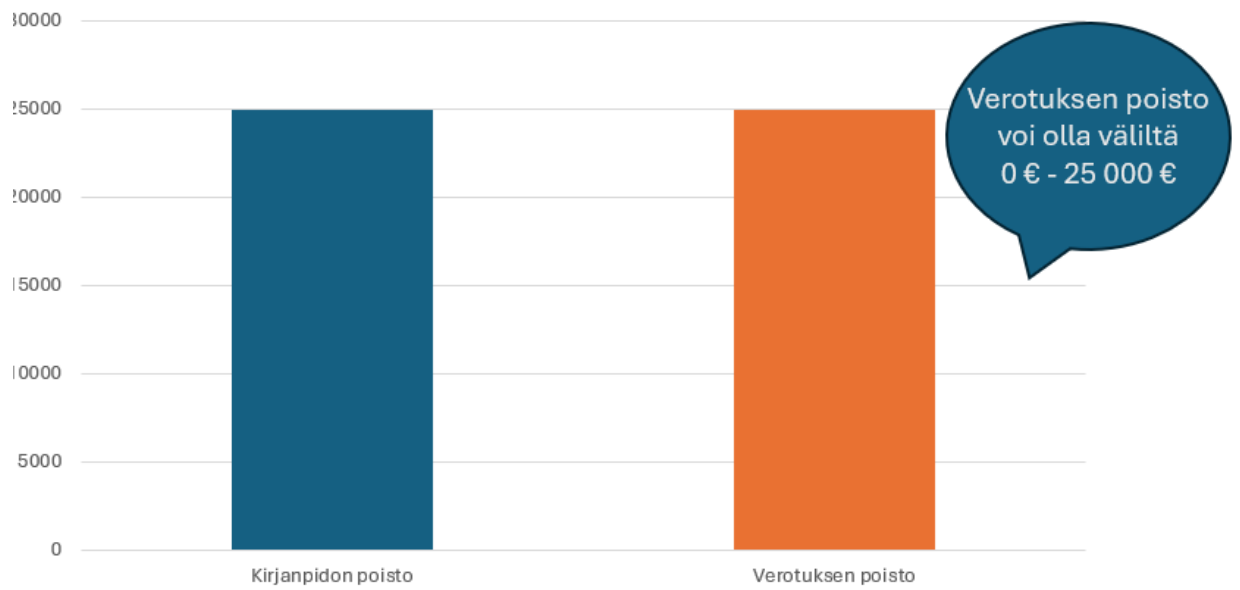
Kaluston arvo taseella 100 000 € (ennen poistoja).

	Kalusto	Kaluston poisto	Poistoeron muutos (tuloslaskelma)	Poistoero (tase)	Rahatili
Hankinta	100 000				100 000
Sumu-poisto	25 000	25 000			

Kaaviosta nähdään, että kirjanpidon poistot ja verotuksen poistot ovat samansuuruiset, **kun yhtiöllä ei ole käytössä käyttöomaisuuskirjanpitoa.**

KOM käytössä

Kaaviosta nähdään, että kirjanpidossa on tehty suunnitelman mukainen poisto 25 000 €. Verotuksen poisto voi olla mitä vain väliltä 0 € - 25 000 €, **kun yhtiöllä on käytössä käyttöomaisuuskirjanpito.**

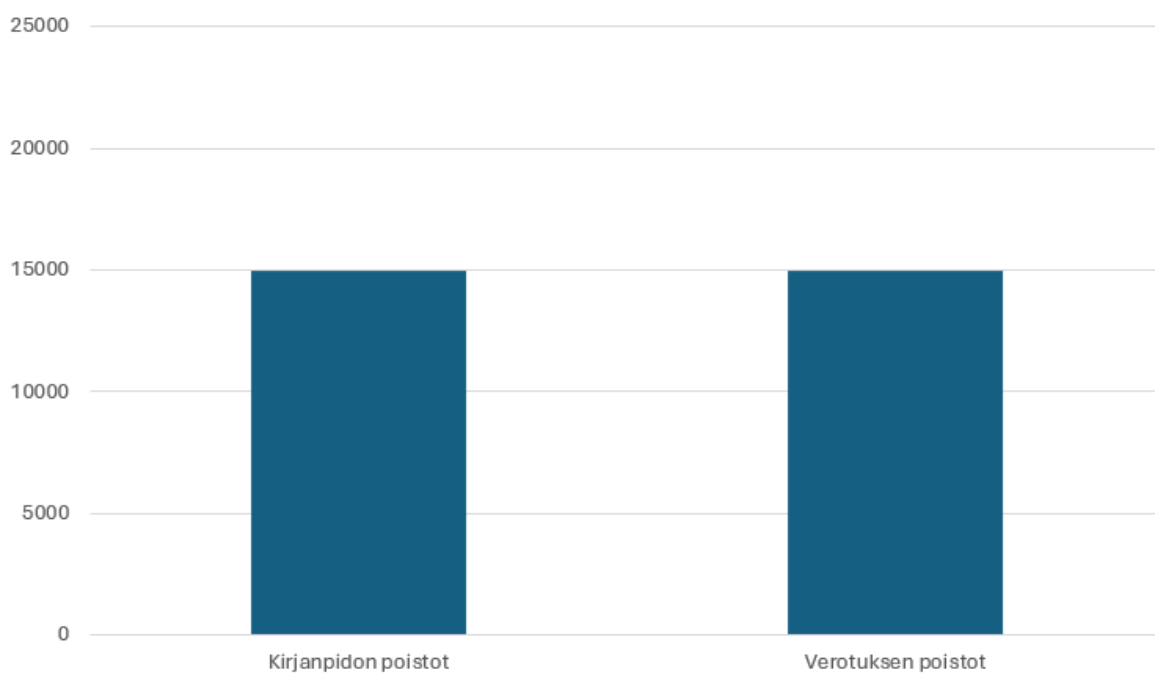
ESIMERKKI 2

Yhtiön käyttöomaisuuden poistosuunnitelma on 15 % menojäännöspoisto.

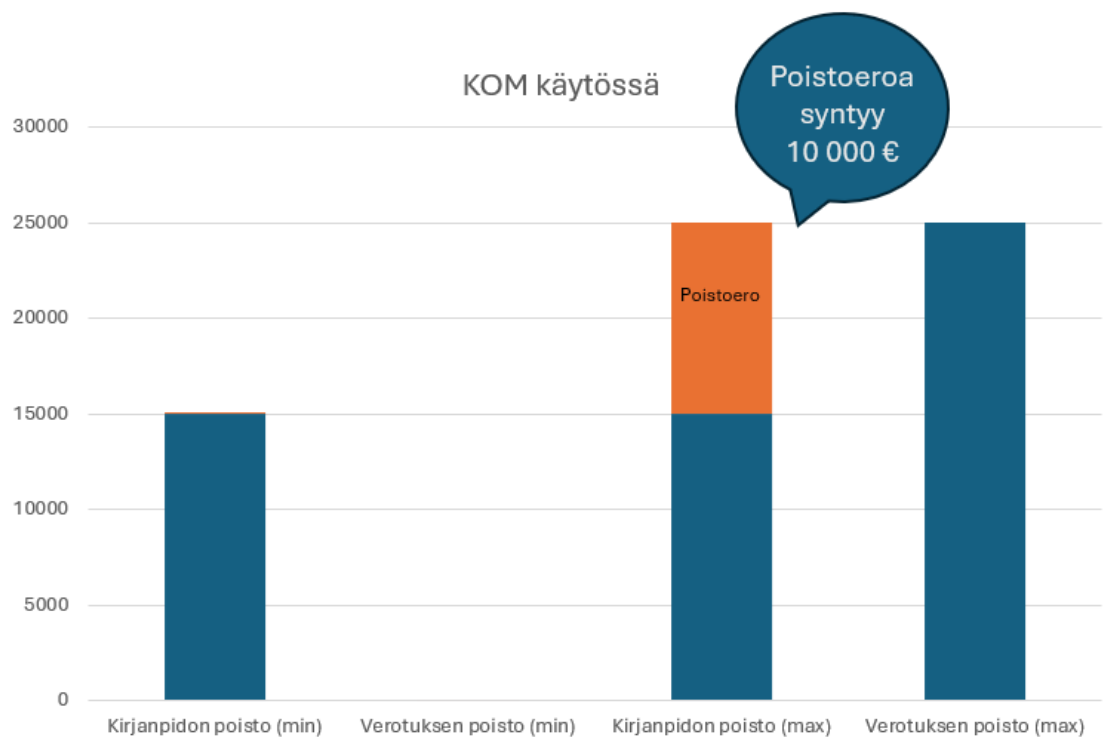
Kaluston arvo taseella 100 000 € (ennen poistoja).

	Kalusto	Kaluston poisto	Poistoeron muutos (tuloslaskelma)	Poistoero (tase)	Rahatili
Hankinta	100 000				100 000
Sumu-poisto	15 000	15 000			

KOM ei käytössä

Kaaviosta nähdään, että kirjanpidossa on tehty suunnitelman mukaiset poistot (15 000 €). Verotuksessa poistot on tehty samansuuruisina kuin kirjanpidossa.

Kaaviosta nähdään, että minimipoisto kirjanpidossa on oltava suunnitelman mukainen 15 000 € poisto. Verotuksen minimipoisto voi olla 0 €.

Kirjanpidon maksimipoisto voi olla poistosuunnitelman mukainen, eli 15 000 €. Jos verotuksessa halutaan tehdä suuremmat poistot (25 000 €), syntyy kirjanpidossa poistoeroa 10 000 €.